

VYBRANÉ ROZHODNUTIA SÚDNEHO DVORA EÚ A EURÓPSKEHO SÚDU PRE ĽUDSKÉ PRÁVA V OBLASTI PRÁVA INFORMAČNÝCH TECHNOLÓGIÍ A DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA

Podmienky využívania audiovizuálnych archívov

Súd: Súdny dvor Európskej únie
Vec: C-484/18 *Spedidam* a ďalší¹
Dátum: 14. november 2019

Koncom roka 2019 vydal SDEÚ rozhodnutie vo veci C-484/18 *Spedidam a ďalší proti Institut national de l'audiovisuel*. Inštitút INA, verejnoprávna inštitúcia francúzskeho štátu priemyselnej a obchodnej povahy, je poverený uchovávať a zhodnocovať národné audiovizuálne dedičstvo. V tejto súvislosti zabezpečuje najmä uchovávanie audiovizuálnych archívov producentov audiovizuálnych diel, ktorými sú národné programové spoločnosti a prispieva k ich využívaniu. V priebehu roka 2009 právní nástupcovia výkonného umelca zistili, že INA vo svojom internetovom obchode ponúka bez ich súhlasu na predaj videozáznamy a zvukové záznamy, na ktorých sú nahrané umelecké výkony. Právní nástupcovia výkonného umelca následne podali žalobu proti spoločnosti INA, ktorou sa domáhali náhrady škody údajne spôsobenej porušením práv výkonného umelca, ktorých sú nositeľmi.

Prejudiciálna otázka smerovala k posúdeniu, či článok 2 písm. b) a článok 3 ods. 2 písm. a) smernice 2001/29/ES² je potrebné vykladať

¹ Pozri [online] <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text&docid=220655&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir&occ=first&part=1&cid=3905089&fbclid=IwAR0xRisqS8uyPIN-thq16NB3vGVFc0fTcQSbtSp-rLdJO-UX4swtuHytINaY> (27.2.2021).

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti.

spôsobom, že bráni vnútroštátnym predpisom, ktoré v oblasti použitia audiovizuálnych archívov orgánu určeným na tento účel ustanovia vyvrátiteľnú domnienku súhlasu výkonného umelca so záznamom a používaním jeho výkonu, ak sa tento výkonný umelec podieľal na nahrávaní audiovizuálneho diela za účelom jeho vysielania.

SDEÚ v tejto súvislosti uviedol, že výkonný umelec, ktorý sa sám podieľal na výrobe audiovizuálneho diela za účelom jeho vysielania štátnymi vysielacími spoločnosťami, a ktorý sa tak nachádza na mieste nahrávania takéhoto diela za týmto účelom, jednak vie o zamýšľanom použití svojho umeleckého výkonu a jednak svoj výkon realizuje kvôli uvedenému používaniu. Možno sa teda domnievať, ak neexistuje dôkaz v opačnom zmysle, že v dôsledku tejto účasti dal povolenie s vyhotovením záznamu uvedeného výkonu, ako aj s jeho následným používaním.

SDEÚ judikoval, že článok 2 písm. b) a článok 3 ods. 2 písm. a) smernice 2001/29/ES sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá v oblasti využívania audiovizuálnych archívov inštitúciou určenou na tento účel zavádza vyvrátiteľnú domnienku, že výkonný umelec udelil súhlas na vyhotovenie záznamu svojho výkonu a jeho využívanie, ak sa tento výkonný umelec zúčastnil na nahrávaní audiovizuálneho diela na účely jeho vysielania.

Verejný prenos a motorové vozidlá

Súd: Súdny dvor Európskej únie

Vec: C-753/18 Stim a SAMI³

Dátum: 2. apríl 2020

Fleetmanager a NB sú spoločnosti prenajímajúce motorové vozidlá so sídlom vo Švédsku. Priamo alebo cez sprostredkovateľov ponúkajú na prenájom vozidlá vybavené rádioprijímačmi, najmä na dobu ne-

³ Pozri [online] <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=224895&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=6656175> (27.2.2021).

presahujúcu 29 dní, čo sa v zmysle vnútroštátneho práva považuje za krátkodobý prenájom. V spore medzi organizáciou Stim a spoločnosťou Fleetmanager, ktorý bol predložený tingsrätt (Súd prvého stupňa, Švédsko), Stim navrhovala, aby bola tejto spoločnosti uložená povinnosť zaplatiť jej sumu 369 450 švédskych korún (SEK) (približne 34 500 eur) zvýšenú o úroky z dôvodu porušenia autorského práva. Stim tvrdila, že Fleetmanager tým, že tretím osobám, konkrétne spoločnostiam prenajímajúcim motorové vozidlá, dala k dispozícii na krátkodobý prenájom koncovým zákazníkom vozidlá vybavené rádioprijímačmi, prispela k porušovaniu autorského práva, ktorého sa dopustili tieto spoločnosti tým, že sprístupnili hudobné diela verejnosti bez toho, aby mali na to povolenie.

Predmetom posúdenia boli motorové vozidlá vybavené rádiovým prijímačom, z ktorých môže byť prehrávaná hudba počas nájmu vozidla koncovým používateľom. Ako už skôr poukázal generálny advokát vo svojom stanovisku k prípadu, jediná forma komunikácie s verejnosťou (verejný prenos), je komunikácia, ktorú zabezpečujú vysielacie spoločnosti. Umožnením prenosu chránených diel prostredníctvom rádia vzali organizácie kolektívnej správy práv (prostredníctvom udelenia súhlasu) do úvahy všetkých používateľov, ktorí majú v automobiloch nainštalovaný rádiový prijímač bez ohľadu na to, ako sa vozidlá používajú. Verejný prenos možno identifikovať iba na základe ďalších krokov, ktoré podnikol koncový používateľ, čo ide nad rámec úkonu samotného poskytnutia motorového vozidla.

Podľa rozhodnutia a právneho názoru SDEÚ sa článok 3 ods. 1 smernice 2001/29/ES⁴ a článok 8 ods. 2 smernice 2006/115/ES⁵ majú vykladať v tom zmysle, že prenájom motorových vozidiel vybavených rádioprijímačmi nepredstavuje verejný prenos, resp. verejné šírenie v zmysle týchto ustanovení.

⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti.

⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/115/ES z 12. decembra 2006 o nájomnom práve a výpožičnom práve a o určitých právach súvisiacich s autorskými právami v oblasti duševného vlastníctva (kodifikované znenie).

Autorské práva a tvar bicykla

Súd: Súdny dvor Európskej únie
Vec: C-833/18 Brompton Bicycle⁶
Dátum: 11. jún 2020

Dňa 11. júna 2020 vydal SDEÚ rozsudok vo veci C-833/18 *Brompton Bicycle*.⁷ Spoločnosť Brompton založená pánom SI uviedla na trh skladací bicykel, ktorý predáva v súčasnom tvare od roku 1987. Spoločnosť Get2Get uviedla na trh bicykel, ktorý sa vizuálne veľmi podobá na bicykel už skôr navrhnutý a vyrábaný spoločnosťou Brompton. Tá sa obrátila na vnútroštátny súd s návrhom, aby súd určil, že bicykle spoločnosti Get2Get porušujú autorské právo spoločnosti Brompton. Podľa belgického práva je autorským právom chránený akýkoľvek výtvor vyznačujúci sa špecifickým tvarom a originalitou, čo znamená, že taký úžitkový predmet ako bicykel môže byť chránený autorským právom.

Spor sa dostal až pred SDEÚ, ktorý mal posúdiť, či možno autorské práva priznať k dielam, ktorých tvar je nevyhnutný na dosiahnutie určitého technického výsledku. Odpoveďou SDEÚ je, že autorské práva môžu chrániť tvar výrobku, ktorý je aspoň čiastočne nevyhnutný na dosiahnutie technického výsledku, ak spĺňa podmienku originalnosti. Ak je tvar určený výhradne samostatnou podstatou funkcionality, autorské práva v tomto prípade nemožno aplikovať ako prostriedok ochrany.⁸ SDEÚ sa následne zameril na druhú prejudiciálnu otázku

⁶ Pozri [online] <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=227305&pageIndex=0&doclang=SK&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=1770899> (27.2.2021).

⁷ Rozsudok Súdneho dvora (piata komora) z 11. júna 2020 C-833/18 SI a Brompton Bicycle Ltd proti Chedech/Get2Get. [Online]. [http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?oqp=&for=&mat=or&lgrec=en&jge=&td=%3BALL&jur=C%2CT%2CF&num=C-833%252F18&page=1&dates=&pccs=Oor&lg=&pro=&nat=or&cit=none%252CC%252CCJ%252CR%252C2008E%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252Ctrue%252Cfalse%252Cfalse&language=sk&avg=&cid=17488831](http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?oqp=&for=&mat=or&lgrec=en&jge=&td=%3BALL&jur=C%2CT%2CF&num=C-833%252F18&page=1&dates=&pccs=Oor&lg=&pro=&nat=or&cit=none%252CC%252CCJ%252CR%252C2008E%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252Ctrue%252Cfalse%252Cfalse&language=sk&avg=&cid=17488831) (27.2.2020).

⁸ DERCLAYE, E. The CJEU decision in Brompton Bicycle – A welcome doubt-

položenú vnútroštátnym súdom, a to o možných kritériách, ktoré treba zohľadniť pri posudzovaní nevyhnutnosti určitého tvaru k dosiahnutiu technického výsledku (resp. technických parametrov). Najskôr osobitne uvádza, že aj keď viac technických tvarov môže dosiahnuť rovnaký technický výsledok, nie je to rozhodujúce pri posúdení originality, čo implicitne odmieta teóriu početnosti tvarov, na ktorú sa odvolával vnútroštátny súd. Rovnako súd odmieta úmysel porušovateľa ako relevantné kritérium pri rozhodovaní o pôvodnosti tvaru. Posledné dve kritériá (existencia patentu s uplynutou dobou platnosti a účinnosť tvaru pri dosahovaní rovnakého technického výsledku), by sa mali brať do úvahy, iba ak tieto faktory umožňujú odhaliť, čo bolo zohľadnené pri výbere tvaru príslušného výrobku.

Vyčerpánie dát a nulová tarifa

Súd: Súdny dvor Európskej únie

Vec: C-807/18 a C-39/19 Telenor Magyarország⁹

Dátum: 15. september 2020

Digitálne prostredie je už nerozlučiteľne späté s prístupom k autorskoprávne chránenému obsahu, či už v podobe prístupu k streamovaným filmom a seriálom, prípadne prostredníctvom prístupu k fotografiám, malbám alebo k hudbe. Vo väčšine prípadov je na umožnenie prístupu potrebné disponovať internetovým pripojením. Práve v uve-

le rejection of the multiplicity of shapes and causality theories in copyright law. Kluwer Copyright Blog, 25. jún 2020. [online] http://copyrightblog.kluweriplaw.com/2020/06/25/the-cjeu-decision-in-brompton-bicycle-a-welcome-double-rejection-of-the-multiplicity-of-shapes-and-causality-theories-in-copyright-law/?doing_wp_cron=1594099668.5080170631408691406250&fbclid=IwAR1qpOr0m5lx62QSGYfXMc1dy20vK8L_YLysNOBHQaAEHH06t5vPlzS2GB8 (20.2.2021).

⁹ Pozri [online] <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=231042&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1771252> (27.2.2021).

denej oblasti možno upozorniť na nedávnu judikatúru SDEÚ v spojených veciach C-807/18 a C-39/19.¹⁰ Vnútroštátny súd sa v rámci pre-judiciálnych otázok pýtal, či balíky služieb umožňujúce používať bez obmedzení určitý objem dát bez toho, aby sa od neho odpočítavalo používanie určitých špecifických aplikácií a služieb (tzv. nulová tarifa), kde po vyčerpaní objemu dát môže používateľ naďalej bez obmedzení používať dané špecifické aplikácie a služby, hoci na ostatné dostupné aplikácie a služby sa uplatnia opatrenia blokovania alebo spomaľovania prevádzky, sú v rozpore s článkom 3 nariadenia 2015/2120.¹¹

SDEÚ v rámci odôvodnenia rozsudku uviedol, že vyššie uvedené praktiky sú v rozpore s uvedeným nariadením z dôvodu obmedzovania výkonu práv koncových užívateľov a vzhľadom na to, že tieto praktiky sú založené na obchodných kritériách. SDEÚ v rámci podrobnejšieho zdôvodnenia rozsudku poukázal tiež na skutočnosť, že nariadenie 2015/2120 ukladá poskytovateľom služieb prístupu k internetu všeobecnú povinnosť rovnakého zaobchádzania bez diskriminácie, obmedzení alebo zasahovaní do prevádzky, pričom od tejto povinnosti sa v žiadnom prípade nemožno odchyliť prostredníctvom obchodných praktík uplatňovaných týmito poskytovateľmi alebo dohôd, ktoré títo poskytovatelia uzavreli s koncovými užívateľmi. Hoci sú poskytovatelia služieb prístupu k internetu povinní túto všeobecnú povinnosť dodržiavať, naďalej majú možnosť prijať primerané opatrenia na riadenie prevádzky. Táto možnosť však podlieha najmä podmienke, že takéto opatrenia sú založené na „objektívne rozdielnych technických požia-

¹⁰ Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 15. septembra 2020 v spojených veciach C-807/18 a C-39/19 Telenor Magyarország Zrt. proti Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnöke. [online]. http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=231042&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=4215503&fbclid=IwAR3Z20yhAjhGHigo20LM_xFw7cjZ99bR1qThbsxAfSIQDgRMll6K6zvq5w (20.2.2021).

¹¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2120 z 25. novembra 2015, ktorým sa ustanovujú opatrenia týkajúce sa prístupu k otvorenému internetu a ktorým sa mení smernica 2002/22/ES o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb a nariadenie (EÚ) č. 531/2012 o roamingu vo verejných mobilných komunikačných sieťach v rámci Únie.

„obchodných kritériách“. Ak opatrenia spočívajúce najmä v blokovaní, spomaľovaní, menení, obmedzovaní, narúšaní, znehodnocovaní alebo diskriminovaní špecifických aplikácií alebo služieb neboli prijaté na určitú dobu a nie sú potrebné na to, aby poskytovateľ služieb prístupu k internetu mohol buď dodržať zákonnú povinnosť, alebo zachovať integritu a bezpečnosť siete, alebo zabrániť jej preťaženiu, nemožno také opatrenia považovať za primerané v zmysle článku 3 ods. 3 nariadenia 2015/2120.

Ochrana duševného vlastníctva a poskytnutie dát

Súd: Súdny dvor Európskej únie
Vec: C-264/19 Constantin Film Verleih
Dátum: 9. júl 2020

Constantin Film Verleih má v Nemecku výlučné práva na využívanie najmä filmových diel „Parker“ a „Scary Movie 5“. V priebehu rokov 2013 a 2014 boli tieto diela nahraté na webovú stránku www.youtube.com, t. j. platformu prevádzkovanú spoločnosťou YouTube, ktorá umožňuje používateľom zverejňovať, sledovať a zdieľať videá, pričom uvedené diela boli prehraté niekoľko desiatok tisíckrát.

Constantin Film Verleih požadoval od spoločností YouTube, ktorá je dcérskou spoločnosťou spoločnosti Google, aby jej dané spoločnosti poskytli všetky informácie týkajúce sa každého používateľa, ktorý vykonal nahratie uvedených diel. Vnútroštátny súd v tejto súvislosti uvádza, že na nahratie videí na platformu YouTube sa používatelia musia najprv zaregistrovať na Google prostredníctvom používateľského účtu, pričom otvorenie tohto účtu si od týchto používateľov vyžaduje iba uvedenie mena, e-mailovej adresy a dátumu narodenia. Tieto údaje sa zvyčajne neoverujú a poštová adresa používateľa sa nevyžaduje. Na to, aby používateľ mohol na platforme YouTube zverejňovať videá dlhšie ako 15 minút, musí uviesť mobilné telefónne číslo, aby mu mohol byť zaslaný verifikačný kód potrebný na takéto zverejnenie videa.

Po tom, čo účastníci konania vo veci samej jednomyselne vyhlásili, že spor na prvom stupni týkajúci sa mien a poštových adries dotknutých používateľov bol formálne vyriešený, Constantin Film Verleih, ktorá získala len fiktívne mená používateľov, žiadala, aby bol spoločnostiam YouTube a Google uložený príkaz poskytnúť jej dodatočné informácie. Spolkový súdny dvor sa v uvedenej veci rozhodol prerušiť konanie a položiť SDEÚ prejudiciálnu otázku, či zahŕňajú adresy producentov, výrobcov, distributérov, dodávateľov a iných predošlých vlastníkov tovarov alebo služieb, ako aj zamýšľaných veľko- a malopredajcov, uvedené v článku 8 ods. 2 písm. a) smernice 2004/48 aj e-mailové adresy užívateľov služieb, telefónne čísla užívateľov služieb, IP adresy užívateľov služieb, ktoré použili pri nahraní nelegálnych súborov spolu s presným časom uloženia.

V rámci argumentácie sa SDEÚ oprel aj o stanovisko generálneho advokáta, ktorý v bode 35 svojich návrhov uviedol, že z preskúmania iných aktov práva EÚ týkajúcich sa e-mailovej adresy alebo IP adresy vyplýva, že ani jedna z nich nepoužíva pojem „adresa“ bez ďalšieho sprasnenia na označenie telefónneho čísla, IP adresy alebo e-mailovej adresy. Obdobné stanovisko poskytla Európska komisia pred SDEÚ, podľa ktorého aplikovateľné predpisy a podkladové materiály neobsahujú žiadnu indíciu, ktorá by naznačovala, že pojem „adresa“ použitý v článku 8 ods. 2 písm. a) smernice 2004/48/ES¹² by sa mal chápať tak, že sa vzťahuje nielen na poštovú adresu, ale aj na e-mailovú adresu, telefónne číslo alebo IP adresu dotknutých osôb.

Článok 8 ods. 2 písm. a) smernice 2004/48/ES sa podľa záverov SDEÚ má vykladať v tom zmysle, že pojem „adresy“ uvedený v tomto článku sa nevzťahuje, ak ide o používateľa, ktorý nahral súbory porušujúce právo duševného vlastníctva, na jeho e-mailovú adresu, telefónne číslo, ako ani IP adresu použitú na nahranie týchto súborov, či IP adresu použitú pri jeho poslednom prístupe na používateľský účet.

¹² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva.

Ochrana osobných údajov v medzinárodnom prostredí

Súd: Súdny dvor Európskej únie

Vec: C-311/18 Facebook Ireland a Schrems¹³

Dátum: 16. júl 2020

Max Schrems, rakúsky štátny príslušník s bydliskom v Rakúsku, je používateľom sociálnej siete Facebook od roku 2008. Každý, kto má bydlisko na území Únie a chce používať Facebook, musí v rámci svojej registrácie uzavrieť zmluvu so spoločnosťou Facebook Ireland, dcérskou spoločnosťou Facebook Inc., ktorá má sídlo v Spojených štátoch. Osobné údaje klientov spoločnosti Facebook s bydliskom na území Únie sa v celom rozsahu alebo sčasti prenášajú na servery patriace spoločnosti Facebook Inc., ktoré sa nachádzajú na území Spojených štátov, kde sa následne spracúvajú. Rozsudok nadväzuje na rozhodnutie SDEÚ vo veci Schrems, ktorým SDEÚ zrušil rozhodnutie Európskej komisie Safe Harbour. V preformulovanej sťažnosti sa pán Schrems opäť domáhal zákazu odovzdávania jeho osobných údajov spoločnosťou Facebook Ireland z EÚ jej materskej spoločnosti Facebook Inc. sídliacej v USA, a to z dôvodu obáv o zneužitie získaných dát vzhľadom na široké právomoci amerických spravodajských služieb.

Predmetom prejudiciálnych otázok boli viaceré otázky zamerané na čiastkové aspekty oprávnenosti prenosu osobných údajov z EÚ do USA na základe rozhodnutia Európskej komisie Privacy Shield a na základe štandardných zmluvných doložiek. V rámci popisu skutkového stavu bola pozornosť zameraná aj na americké spravodajské služby a ich oprávnenosť spracúvať takto získané osobné údaje občanov EÚ zasielané do USA, resp. či uvedenú skutočnosť možno považovať za nedostatočnú úroveň ochrany osobných údajov na území USA.

SDEÚ po analýze skutkového stavu a prislúchajúcich právnych predpisov mal pochybnosti, či právo USA skutočne zaručuje pri-

¹³ Pozri [online] <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=228677&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1774560> (27.2.2021).

meranú úroveň ochrany vyžadovanú článkom 45 nariadenia GDPR v spojení so základnými právami zaručenými v článkoch 7, 8 a 47 Charty. SDEÚ sa domnieva, že právo USA nestanovuje nevyhnutné obmedzenia a záruky vo vzťahu k zásahom povoleným jeho vnútroštátnou právnou úpravou a ani nezabezpečuje účinnú súdnu ochranu pred takými zásahmi. V tejto súvislosti tiež dodáva, že zriadenie ombudsmana na ochranu údajov nemôže podľa SDEÚ napraviť uvedené nedostatky, keďže ombudsmana nemožno v zmysle článku 47 Charty považovať za súd.

SDEÚ prostredníctvom rozsudku zneplatnil rozhodnutie Privacy Shield,¹⁴ na základe ktorého bolo možné prenášať osobné údaje z EÚ certifikovaným spoločnostiam sídlacim v USA. SDEÚ dospel k záveru, že požiadavky vnútroštátnych právnych predpisov USA, a najmä určitých programov umožňujúcich prístup orgánov verejnej moci USA k osobným údajom prenášaným z EÚ do USA na účely národnej bezpečnosti, vedú k obmedzeniam ochrany osobných údajov, ktoré nie sú vymedzené takým spôsobom, aby zodpovedali požiadavkám, ktoré sú v podstate rovnocenné požiadavkám vyžadovaným v práve EÚ, a že týmito právnymi predpismi sa dotknutým osobám neposkytujú práva uplatniteľné pred súdmi voči americkým orgánom.

SDEÚ zároveň vo svojom rozsudku preskúmal platnosť rozhodnutia Európskej komisie 2010/87/ES o štandardných zmluvných doložkách a považuje ho za platné. Platnosť uvedeného rozhodnutia nebola spochybnená len na základe toho, že štandardné doložky o ochrane údajov v danom rozhodnutí vzhľadom na ich zmluvnú povahu nie sú záväzné pre orgány tretej krajiny, do ktorej sa údaje môžu prenášať.

¹⁴ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2016/1250 z 12. júla 2016 podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES o primeranosti ochrany poskytovanej štítom na ochranu osobných údajov medzi EÚ a USA [oznámené pod číslom C(2016 5176)]. [online] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016D1250&qid=1474632007901&from=SK> (20.2.2021).

Povinnosť odovzdávania údajov bezpečnostným a spravodajským službám

Súd: Súdny dvor Európskej únie

Vec: C-623/17 Privacy International¹⁵

Dátum: 6. október 2020

Začiatkom roka 2015 bola najmä v správe Intelligence and Security Committee of Parliament (Výbor Parlamentu pre bezpečnosť a spravodajskú činnosť, Spojené kráľovstvo) zverejnená informácia o praktikách zberu a využívania hromadných údajov o komunikáciách zo strany rôznych bezpečnostných a spravodajských služieb Spojeného kráľovstva. Mimovládna organizácia Privacy International podala proti ministrovi zahraničných vecí a záležitostí Britského spoločenstva národov, ministrom vnútra, ako aj týmto bezpečnostným a spravodajským službám žalobu na Investigatory Powers Tribunal (Súd pre vyšetrovacie právomoci, Spojené kráľovstvo), ktorou spochybňuje zákonnosť týchto postupov.

Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýtal, či sa má článok 1 ods. 3 smernice 2002/58/ES¹⁶ v spojení s článkom 4 ods. 2 ZEÚ vykladať v tom zmysle, že vnútroštátna právna úprava, ktorá umožňuje štátnemu orgánu uložiť poskytovateľom elektronických komunikačných služieb povinnosť odovzdávať bezpečnostným a spravodajským službám údaje o prenose dát a polohe na účely ochrany národnej bezpečnosti, patrí do pôsobnosti smernice 2002/58/ES.

Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd pýtal, či sa má článok 15 ods. 1 smernice 2002/58/ES v spojení s článkom 4 ods. 2 ZEÚ, ako aj s článkami 7, 8 a 11 a s článkom 52 ods. 1 Charty vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá umožňuje štát-

¹⁵ Pozri [online] <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=232083&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1774931> (26.2.2021).

¹⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002, týkajúca sa spracovávania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách).

nemu orgánu na účely ochrany národnej bezpečnosti uložiť poskytovateľom elektronických komunikačných služieb povinnosť vyžadujúcu všeobecné a nediferencované odovzdávanie údajov o prenose dát a polohe bezpečnostným a spravodajským službám.

SDEÚ záverom judikoval, že článok 1 ods. 3, článok 3 a článok 15 ods. 1 smernice 2002/58/ES, zmenenej smernicou 2009/136, sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátna právna úprava, ktorá umožňuje štátnemu orgánu uložiť poskytovateľom elektronických komunikačných služieb povinnosť odovzdávať bezpečnostným a spravodajským službám údaje o prenose dát a polohe na účely ochrany národnej bezpečnosti, patrí do pôsobnosti tejto smernice. Pokiaľ ide o ciele, ktoré by mohli odôvodniť takéto zásahy, konkrétne cieľ ochrany národnej bezpečnosti dotknutý vo veci samej, treba uviesť, že článok 4 ods. 2 ZEÚ stanovuje, že národná bezpečnosť zostáva vo výlučnej zodpovednosti každého členského štátu. Táto zodpovednosť zodpovedá prvoradému záujmu chrániť základné funkcie štátu a základné záujmy spoločnosti a zahŕňa predchádzanie a potlačanie činností, ktoré môžu vážne destabilizovať základné politické, ústavné, hospodárske alebo sociálne štruktúry krajiny. Na to, aby vnútroštátna právna úprava zasahujúca do základných práv zakotvených v článkoch 7 a 8 Charty spĺňala požiadavku proporcionality, podľa ktorej výnimky a obmedzenia v súvislosti s ochranou osobných údajov nesmú pôsobiť nad rámec toho, čo je striktné nevyhnutné a musí dodržiavať požiadavky vyplývajúce z judikatúry.¹⁷ Konkrétne v súvislosti s prístupom orgánu k osobným údajom sa právna úprava nemôže obmedziť len na požiadavku, aby prístup orgánov k údajom zodpovedal cieľu sledovanému touto právnou úpravou, ale musí takisto stanoviť hmotnoprávne a procesné podmienky upravujúce toto využívanie.

Ďalej SDEÚ v rámci rozsudku uviedol, že článok 15 ods. 1 smernice 2002/58, zmenenej smernicou 2009/136 v spojení s článkom 4 ods. 2 ZEÚ, ako aj s článkami 7, 8 a 11 a s článkom 52 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnút-

¹⁷ Napr. rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 16. júla 2020 vo veci C-311/18 Facebook Ireland a Schrems.

roštátnej právnej úprave, ktorá umožňuje štátnemu orgánu na účely ochrany národnej bezpečnosti uložiť poskytovateľom elektronických komunikačných služieb povinnosť vyžadujúcu všeobecné a nediferencované odovzdávanie údajov o prenose dát a polohe bezpečnostným a spravodajským službám. Z toho vyplýva, že vnútroštátna právna úprava, ktorá poskytovateľom elektronických komunikačných služieb ukladá povinnosť všeobecne a nediferencovane poskytovať údaje o prenose dát a polohe prenosom bezpečnostným a spravodajským službám, ide nad rámec toho, čo je prísne nevyhnutné, a nemožno ju teda považovať za odôvodnenú v demokratickej spoločnosti. Všeobecné a nediferencované odovzdávanie údajov o prenose dát a polohe sa týka globálne všetkých osôb používajúcich elektronické komunikačné služby. Uplatňuje sa teda aj na osoby, pri ktorých nie je dôvod domnievať sa, že by ich konanie mohlo mať aspoň nepriamu alebo vzdialenú súvislosť s cieľom ochrany národnej bezpečnosti.

Poskytnutie údajov a obchodné tajomstvo

Súd: Súdny dvor Európskej únie

Vec: C-215/17 NKBM

Dátum: 14. november 2018

NKBM je slovinská banka. V priebehu roka 2014 jedna novinárka požiadala NKBM o prístup k zoznamu informácií týkajúcich sa údajov o zmluvách, ktoré banka uzatvorila s poradenskými spoločnosťami, právnickými spoločnosťami a spoločnosťami poskytujúcimi služby, ktoré majú charakter duševnej činnosti v období od 1. októbra 2012 do 17. apríla 2014 a konkrétnejšie k údajom obsiahnutým v týchto zmluvách a ich prílohách týkajúcim sa druhu zmluvných vzťahov, zmluvných partnerov, hodnoty zmlúv, výšky jednotlivých platieb za uvedené služby, dátumu uzavretia zmlúv a dĺžky trvania zmluvného vzťahu. Počas obdobia, o ktoré ide vo veci samej, bola NKBM pod dominantným vplyvom verejnoprávneho subjektu, pretože Slovinská republika priamo alebo nepriamo vlastnila väčšinu základného imania NKBM

a podstatne ju rekapitalizovala. Keďže NKBM zamietla žiadosť o prístup k údajom, o ktorú ide vo veci samej, komisár pre informácie jej uložil povinnosť vyhovieť tejto žiadosti. NKBM podala proti tomuto rozhodnutiu žalobu, ktorá bola zamietnutá rozhodnutím súdu prvého stupňa.

Svojimi otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa majú článok 1 ods. 2 písm. c) smernice o IVS¹⁸ a článok 432 ods. 2 nariadenia č. 575/2013¹⁹ vykladať v tom zmysle, že im odporuje vnútroštátna právna úprava, o akú ide vo veci samej, ktorá ukladá banke, ktorá bola pod dominantným vplyvom verejnoprávneho subjektu, poskytnúť údaje týkajúce sa zmlúv o poskytovaní poradenských služieb, právnych služieb, služieb autorov diel duševného vlastníctva a iných služieb duševnej tvorivej činnosti, ktoré uzavrela v období, počas ktorého bola pod týmto dominantným vplyvom, bez pripustenia výnimky z dôvodu zachovania obchodného tajomstva tejto banky.

Ako uviedol generálny advokát v bode 32 svojich návrhov, podmienky stanovené v tomto ustanovení sú kumulatívne, z čoho vyplýva, že inštitúcia nemôže byť kvalifikovaná ako verejnoprávna v zmysle uvedeného ustanovenia, ak jedna z týchto podmienok nie je splnená. Okrem toho sa v odôvodnení 10 smernice IVS spresňuje, že pojem „verejnoprávna inštitúcia“ je prevzatý zo smerníc o verejnom obstarávaní a nevzťahuje sa na verejné podniky. Na to, aby sa podnik mohol považovať za „verejnoprávnu inštitúciu“, teda nestačí, že bol založený štátom alebo inou verejnoprávnou inštitúciou alebo že je financovaný z prostriedkov vyplývajúcich z ich činnosti. Treba ešte, aby bol zriadený na osobitný účel plnenia potrieb všeobecného záujmu, ktoré nemajú priemyselný alebo obchodný charakter.

V tomto prípade sa zdá, že z informácií uvedených v rozhodnutí

¹⁸ Smernica 2003/98/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 17. novembra 2003 o opakovanom použití informácií verejného sektora zmenenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2013/37/EÚ z 26. júna 2013.

¹⁹ Nariadenie (EÚ) č. 575/2013 Európskeho parlamentu a Rady z 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012.

vnútroštátneho súdu vyplýva, že NKBM je obchodná banka, ktorá poskytuje bankové služby najmä na slovinskom bankovom trhu, pričom pôsobí v konkurenčnom postavení vo vzťahu k iným bankám pôsobiacim na tom istom trhu. Okrem toho podľa tých istých údajov sa zdá, že NKBM podliehala dominantnému vplyvu verejnoprávneho subjektu len dočasne, a to počas obdobia, ktoré začalo plynúť od jej rekapitalizácie Slovinskou republikou až do jej transformácie na akciovú spoločnosť. Je však potrebné uviesť, že smernica IVS neukladá povinnosť týkajúcu sa prístupu k dokumentom, ale vychádza z existujúcich prístupových režimov členských štátov a nemení vnútroštátne pravidlá prístupu k dokumentom. Zároveň pri podrobnejšej analýze dospel SDEÚ k záveru, že na posudzovaný prípad nie je aplikovateľné ani nariadenie 575/2013.

Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na položené otázky odpovedať tak, že článok 1 ods. 2 písm. c) tretia zarážka smernice IVS a článok 432 ods. 2 nariadenia č. 575/2013 sa majú vykladať v tom zmysle, že sa nevzťahujú na vnútroštátnu právnu úpravu, o akú ide vo veci samej, ktorá ukladá banke, ktorá bola pod dominantným vplyvom verejnoprávneho subjektu, povinnosť poskytnúť údaje týkajúce sa zmlúv o poskytovaní poradenských služieb, právnych služieb, služieb autorov diel duševného vlastníctva a iných služieb duševnej tvorivej činnosti, ktoré uzavrela v období, počas ktorého bola pod týmto dominantným vplyvom, bez pripustenia výnimky z dôvodu zachovania obchodného tajomstva tejto banky, a teda nebránia takejto vnútroštátnej právnej úprave.

Neplatnosť ochrannej známky

Súd: Všeobecný súd Európskej únie
Vec: T-105/19 Louis Vuitton Malletier proti EUIPO
Dátum: 10. jún 2020

V novembri 2008 spoločnosť Louis Vuitton podala žiadosť na zápis obrazovej ochrannej známky spoločenstva (napadnutá ochranná

známka) pre výrobky triedy 18. Ochrannej známke bola poskytnutá ochrana v novembri 2009. V júni 2015 podal Norbert Wisniewski proti napadnutej ochrannej známke žalobu o neplatnosť na základe článku 52 ods. 1 písm. a) a článku 7 ods. 1 písm. b), c) a e) nariadenia č. 207/2009²⁰ (v súčasnosti nahradené nariadením 2017/1001²¹). V rámci konania o neplatnosť ochrannej známky bolo rozhodnuté, že napadnutá ochranná známka nemá vlastnú rozlišovaciu spôsobilosť a že ustanovenia týkajúce sa získanej rozlišovacej spôsobilosti sa na tento prípad nevzťahujú, t. j. žaloba o neplatnosť bola úspešná. Proti tomuto rozhodnutiu sa žalobca neúspešne odvolal.

Spoločnosť Louis Vuitton v rámci žaloby tvrdila, že odvolací senát porušil dôkazné bremeno v konaniach o neplatnosť ochrannej známky tým, že svoje rozhodnutie nezakladal iba na dôkazoch predložených žalobkyňou (ktorá mala dôkazné bremeno preukázať neplatnosť ochrannej známky), ale aj na určitých „*dobře-známych faktoch*“. Všeobecný súd v tomto bode potvrdil, že odvolací senát postupoval správne, keď považoval za všeobecne známy fakt, že vzor šachovnice bol základným a bežným dizajnom, ktorý sa výrazne neodchyľoval od normy odvetvia v tom zmysle, že išlo o skutočnosť, „*ktorú bude pravdepodobne ktokoľvek poznať alebo sa o nej možno dozvedieť zo všeobecne prístupných zdrojov*“. Odvolací senát teda správne posúdil pôvodnú (prirodzenú) rozlišovaciu spôsobilosť predmetnej ochrannej známky.

Spoločnosť Louis Vuitton ďalej tvrdila, že odvolací senát sa dopustil nesprávneho posúdenia získanej rozlišovacej spôsobilosti ochrannej známky. Všeobecný súd k uvedenému poznamenal, že kvôli jednotnej povahe ochrannej známky EÚ musí táto ochranná známka mať rozlišovaciu spôsobilosť, pôvodnú alebo nadobudnutú, v celej EÚ a je potrebné poskytnúť dôkazy na preukázanie nadobudnutia rozlišovacej spôsobilosti v každom členskom štáte, a to buď globálne pre všetky členské štáty, alebo osobitne pre rôzne členské štáty alebo skupiny

²⁰ Nariadenie Rady (ES) č. 207/2009 z 26. februára 2009 o ochrannej známke Spoločenstva (kodifikované znenie).

²¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1001 zo 14. júna 2017 o ochrannej známke Európskej únie.

členských štátov. Nie je potrebné predložiť rovnaké dôkazy pre každý členský štát. Spoločnosť Louis Vuitton poskytla širokú škálu dôkazov na preukázanie nadobudnutej rozlišovacej spôsobilosti v celej EÚ, ktoré boli predložené už v pôvodnom odvolacom konaní.

V napadnutom rozhodnutí pristúpil odvolací senát k posúdeniu dôkazov spôsobom, že rozdelil členské štáty EÚ do troch skupín a zameriaval sa na skupinu 3, ktorú tvorili členské štáty, kde spoločnosť nemala žiadne fyzické obchody. Odvolací senát následne určil, ktoré dôkazy sú podľa neho relevantné pre analýzu toho, či ochranná známka Louis Vuitton získala rozlišovaciu spôsobilosť v členských štátoch skupiny 3, bez toho, aby podrobne vysvetlila, prečo považovala ostatné dôkazy za irelevantné. Na základe obmedzeného výberu dôkazov dospel odvolací senát k záveru, že sa nepreukázalo, že ochranná známka Louis Vuitton získala rozlišovaciu spôsobilosť v členských štátoch skupiny 3. Všeobecný súd v tomto bode následne rozhodol, že odvolací senát sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia veci tým, že preskúmal iba malú časť predložených dôkazov a nezodôvodnil svoje rozhodnutie. Niektoré z dôkazov, ktoré odvolací senát nezohľadnil, boli potenciálne relevantné pre posúdenie toho, či ochranná známka získala rozlišovaciu spôsobilosť.

Rozhodnutie však pre Louis Vuitton nie je končnou fázou, pretože Všeobecný súd ďalej neposúdil, či poskytnuté dôkazy stačia na preukázanie nadobudnutej rozlišovacej spôsobilosti ochrannej známky. Prípád sa preto vráti na ďalšie preskúmanie odvolaciemu senátu.

Uskladnenie výrobkov online trhoviskom

Súd: Súdny dvor Európskej únie

Vec: C-567/18 Coty Germany²²

Dátum: 2. apríl 2020

²² Pozri [online] <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=224883&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&docid=6762676> (28.2.2021).

Spoločnosť Coty predávajúca parfumsy, je držiteľom licencie k ochrannej známke Európskej únie Davidoff zapísanej pod číslom 876 874, ktorá je chránená pre tovary „parfumsy, éterické oleje a kozmetické prípravky“. Spoločnosť Amazon Services Europe ponúka tretím predajcom možnosť uverejniť ponuky na predaj ich tovarov v časti „Amazon-Marketplace“ na internetovej stránke <www.amazon.de>.

Spoločnosť Coty si ako testujúci kupujúci zaobstarala jeden z parfumov Davidoff, pričom zistila, že nebol na európsky trh uvedený legálnym spôsobom. Po komunikácii so spoločnosťou Amazon došlo k zaslaniu identifikovaných výrobkov spoločnosti Coty. Spoločnosť Coty následne žiadala, aby sa spoločnosť Amazon do budúcnosti zdržala akéhokoľvek skladovania takýchto výrobkov chránených uvedenou ochrannou známkou. Spoločnosť Coty si svoj nárok uplatnila aj súdnou cestou, pričom Landgericht (Krajinský súd, Nemecko) žalobu zamietol. Podané odvolanie spoločnosti bolo obdobne zamietnuté, keďže odvolací súd sa najmä domnieval, že spoločnosť Amazon Services Europe neskladovala ani nezasielala dotknuté tovary a že Amazon FC Graben skladovala tieto tovary na účet predajcu a ďalších tretích predajcov. Spoločnosť Coty podala na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, opravný prostriedok („Revision“).

Nemecký súd na SDEÚ predložil takúto prejudiciálnu otázku, či „Je osoba, ktorá pre tretiu osobu skladuje tovary porušujúce právo z ochrannej známky bez toho, aby o porušení práva vedela, držiteľom týchto tovarov na účely ponúkania alebo uvedenia na trh, ak nie ona sama, ale iba tretia osoba zamýšľa tovary ponúkať alebo uvádzať ich na trh“.

V rámci analýzy skutkového a právneho stavu bolo potrebné určiť, či činnosť skladovania možno považovať za *používanie* ochrannej známky v zmysle článku 9 ods. 1 nariadenia č. 207/2009²³ a článku 9 ods. 1 a 2 nariadenia 2017/1001,²⁴ a najmä za *skladovanie* týchto tova-

²³ Nariadenie Rady (ES) č. 207/2009 z 26. februára 2009 o ochrannej známke Spoločenstva (kodifikované znenie).

²⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1001 zo 14. júna 2017 o ochrannej známke Európskej únie.

rov na účely ich ponúkania alebo uvádzania na trh. SDEÚ už v predchádzajúcej judikatúre²⁵ zdôraznil, že výraz *používanie* v zmysle svojho obvyklého významu predpokladá aktívne konanie a priame alebo nepriame ovládanie aktu, ktorý predstavuje používanie.

SDEÚ v súvislosti s prevádzkovaním online obchodnej platformy následne judikoval, že používanie označení, ktoré sú zhodné alebo podobné s ochrannými známkami, v ponukách na predaj zobrazovaných na internetovom obchode uskutočňujú predajcovia, ktorí sú zákazníkmi prevádzkovateľa tohto internetového obchodu, a nie tento samotný prevádzkovateľ.

Zásah do práva na rešpektovanie súkromného života

Súd: Európsky súd pre ľudské práva

Vec: 45245/15 Gaughran²⁶

Dátum: 13. február 2020

V októbri 2008 bol sťažovateľ v noci zastavený policajnou kontrolou a bol zatknutý pre spáchanie trestného činu jazdy pod vplyvom alkoholu. Sťažovateľ bol následne odvezený na policajnú stanicu, kde poskytol vzorky dychu. V ten istý deň boli sťažovateľovi odobraté aj odtlačky prstov, fotografie a vzorka DNA, z ktorej bol vytvorený genetický profil. Sťažovateľ bol odsúdený na peňažný trest vo výške 50 libier (GBP) a odobratie vodičského oprávnenia v dĺžke trvania 12 mesiacov, nebol mu však uložený žiadny podmienený ani nepodmienečný trest odňatia slobody. V súlade s príslušnými právnymi predpismi bolo jeho odsúdenie po piatich rokoch zahladené, t. j. k 5. novembru 2013. Sťažovateľov právny zástupca sa obrátil na Políciu Severného Írska s tým,

²⁵ Pozri v tomto zmysle rozsudky Súdneho dvora EÚ z 3. marca 2016, Daimler, C-179/15, body 39 a 40, ako aj z 25. júla 2018, Mitsubishi Shoji Kaisha a Mitsubishi Caterpillar Forklift Europe, C-129/17, bod 38.

²⁶ Pozri [online] <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-200817%22%5D%22%7D> (28.2.2021).

že získanie fotografie, odtlačkov prstov a genetického profilu bolo nezákonné. Žiadal, aby tieto informácie boli zničené alebo vrátené sťažovateľovi. Vzorka sťažovateľovej DNA bola zničená v roku 2015, pričom polícia plánovala v databáze naďalej uchovávať sťažovateľov genetický profil, odtlačky prstov a fotografiu získanú ešte 14. októbra 2008.

Sťažovateľ v návrhu tvrdil, že neobmedzené uchovanie jeho genetického profilu, odtlačkov prstov a fotografie v súlade s politikou neobmedzeného uchovávanía osobných údajov ktoréhokoľvek jednotlivca odsúdeného pre akýkoľvek trestný čin zapisovaný do registra predstavovalo neprimeraný a neodôvodnený zásah do práva na rešpektovanie jeho súkromného a rodinného života garantovaného článkom 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

ESLP usudzuje, že argument o potrebe uchovať databázu DNA na účely historického vyšetrovania sa významne nelíši od všeobecných tvrdení uvedených o užitočnosti zachovania biometrických údajov pre vyšetrovanie iných typov „odložených prípadov“, ktorých príklady boli zahrnuté ako prípadové štúdie ilustrujúce uvedený všeobecný argument vlády.

ESLP po analýze súvisiacich predpisov a judikatúry v rámci odôvodnenia konštatoval, že nerozlišujúca povaha právomoci uchovať profil DNA, odtlačky prstov a fotografie sťažovateľa ako osoby odsúdenej za trestný čin, ktorý je aktuálne zahladeným, ktorá neberie ohľad na závažnosť spáchaného trestného činu ani na vyhodnotenie potreby neobmedzeného uchovávanía, a neexistencia reálnej možnosti preskúmania situácie, neumožnila vláde dosiahnutie spravodlivej rovnováhy medzi konkurujúcimi si verejnými a súkromnými záujmami. V dôsledku uvedeného štát prekročil prijateľnú mieru voľného uváženia a dotknuté uchovávanie údajov predstavuje neprimeraný zásah do práva sťažovateľa na rešpektovanie súkromného života, ktorý nemožno považovať za nevyhnutný v demokratickej spoločnosti.

Štát, ktorý sa rozhodol zaviesť režim uchovávanía údajov na neobmedzenú dobu, musí zabezpečiť, aby sťažovateľ, ktorý bol odsúdený za trestný čin (teraz zahladený), mal k dispozícii účinné záruky. Biometrické údaje a fotografie žiadateľa však v tomto prípade boli uchovávané bez ohľadu na závažnosť jeho činu a bez ohľadu na pokračujúcu

potrebu uchovávať tieto údaje na dobu neurčitú. Polícia bola navyše oprávnená odstrániť biometrické údaje a fotografie len vo výnimočných prípadoch. V právnom poriadku neexistuje žiadne ustanovenie, ktoré by sťažovateľovi umožnilo požiadať o vymazanie údajov, ktoré sa ho týkajú, ak by sa zachovanie údajov už nezdalo byť nevyhnutné s ohľadom na povahu trestného činu, jeho vek a čas, ktorý uplynul. Z vyššie uvedeného vyplýva, že ochrana, ktorú má jednotlivец k dispozícii, je tak úzka, že je takmer hypotetická. Podľa rozhodnutia ESLP preto vo vyššie uvedenom prípade došlo k porušeniu článku 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Blokovanie IP adries a ľudské práva

Súd: Európsky súd pre ľudské práva

Vec: 10795/14 Kharitonov²⁷

Dátum: 23. jún 2020

Sťažovateľ bol výkonným riaditeľom Asociácie elektronických vydavateľov, spoluzakladateľom Asociácie internetových užívateľov a tiež vlastníkom a správcom domény, na ktorej boli dostupné správy, články a rôzne recenzie. Uvedená webová stránka zdieľala rovnaký hosting a rovnakú IP adresu ako mnoho ďalších webov, ale mala odlišné doménové meno. Ku koncu roka 2012 sa sťažovateľovi ozvali viacerí užívatelia s tým, že prístup na webovú stránku bol zablokovaný s odkazom na „rozhodnutie príslušného ruského orgánu“. Sťažovateľ z databázy IP adries zablokovaných ruským Telekomunikačným úradom zistil, že IP adresa jeho webu je na tomto zozname kvôli rozhodnutiu federálneho úradu pre kontrolu drog, ktorého účelom bolo znemožnenie prístupu na inú webovú stránku (poviedok s marihuanovou tematikou), ktorá však zdieľala rovnakú IP adresu. Podľa vlády bolo blokovanie IP adresy ukončené 22. marca 2013.

Sťažovateľ sa obrátil na vnútroštátne súdy a namietal, že blokácia

²⁷ Pozri [online] <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-203177> (28.2.2021).

IP adresy viedla k zablokovaniu prístupu k jeho webovej stránke, ktorá neobsahovala žiadne nelegálne informácie. Sťažovateľ namietal, že rozhodnutím ruských úradov zablokovať celú IP adresu došlo k neprimeranému vedľajšiemu účinku znemožnenia prístupu na jeho webovú stránku, a teda došlo k porušeniu jeho práv chránených článkom 10 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Sťažovateľ okrem iného tiež namietal, že vnútroštátne súdy dostatočne nezvážili podstatu jeho námietok týkajúcich sa zamedzenia prístupu k jeho webovej stránke.

Zdieľaný hostingový server je bežnou voľbou pre malé alebo stredne veľké webové stránky. Vlastníci webových stránok, ako je sťažovateľ, nemusia zo zákona kontrolovať obsah ďalších spoločne hostovaných stránok ani sa zaoberať tým, či poskytovateľ hostingu splnil príkaz na zamedzenie prístupu na niektoré webové stránky. Vzhľadom na voľnosť, ktorú ruský zákon telekomunikačnému úradu poskytuje, musia vlastníci stránok niesť následky obranných rozhodnutí voči iným webom s nelegálnym obsahom, a to len z dôvodu náhodného prepojenia IP adres. Vzhľadom na uvedené ESLP nepovažoval zákon za dostatočne predvídateľný, čo do možných dôsledkov s možnosťou sťažovateľa prispôbiť svoje správanie.

Podľa ESLP musí zákonná úprava zásah štátnej moci do práva na šírenie informácií jasne vymedziť tak, aby sa minimalizoval dopad obranných príkazov na prístupnosť webových stránok. V prejednávanej veci protidrogový aj telekomunikačný úrad vykonali svoje rozhodnutia bez predchádzajúceho upozornenia dotknutých strán. Príkaz na blokáciu IP adresy neschválil súd ani iný nezávislý orgán, ktorý by zúčastneným stranám poskytol možnosť sa vyjadriť.

ESLP v odôvodnení pripomenul, že právny rámec, ktorý neustanovuje záruky schopné ochrániť jednotlivca pred nadmernými a svojvoľnými následkami blokačných príkazov, je nezlučiteľný s princípmi právneho štátu. Ak výnimočné okolnosti odôvodňujú zamedzeniu prístupu k nelegálnemu obsahu, štátne orgány majú zabezpečiť, aby opatrenia cielili len na nezákonný obsah a nemali iné svojvoľné alebo neprimerané následky. Podľa stanoviska ESLP blokačné príkazy, ktoré majú vplyv na dostupnosť informácií na internete, zakladajú zodpo-

vednosť dotknutého štátu podľa článku 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Právo na súkromie a vyhotovenie neoznámeného videozáznamu

Súd: Európsky súd pre ľudské práva

Vec: 1874/13 spojené s 8567/13 López Ribalda a ostatní²⁸

Dátum: 17. október 2019

Sťažnosť podalo päť žien pracujúcich ako pokladníčky alebo predavačky v supermarkete. V marci 2009 zamestnávateľ zistil účtovné nezrovnalosti medzi skladovými zásobami a predajom. Boli dôvody domnievať sa, že sa na stratách sa podieľajú zamestnanci supermarketu, vrátane sťažovateľiek. S cieľom prešetriť zistené straty nechal zamestnávateľ v júni 2009 umiestniť do supermarketu kamery smerujúce na vchody a východy predajne, o ktorých boli zamestnanci informovaní, a ďalej skryté kamery namierené na pokladnice, o inštalácii ktorých zamestnanci informovaní neboli. Skryté kamery zaberali priestor pokladníc počas celého dňa. Skryté natáčanie prebiehalo po dobu desiatich dní a získané záznamy ukázali, že sťažovateľky kradli, resp. napomáhali krádežiam kolegov a zákazníkov. Predmetné nahrávky videl vedúci predajne, právny zástupca supermarketu a zástupca odborov. Sťažovateľky boli s nahrávkami konfrontované a následne prepustené zo zamestnania. Napriek uzatvoreniu dohôd o prepustení zo zamestnania sa všetky sťažovateľky nakoniec obrátili na súd a žiadali, aby boli tajne zhotovené nahrávky vyradené zo spisového materiálu, keďže porušili ich právo na súkromie a nemožno ich použiť ako dôkaz. Súdy žaloby zamietli. V rozhodnutí sa okrem nahrávok opreli o ďalšie dôkazy, najmä o výpovede svedkov, vyhlásenie troch sťažovateľiek, v ktorom sa ku krádežiam priznali, a výpisy z pokladní potvrdzujúce množstvo stornovaných nákupov.

²⁸ Pozri [online] [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-197098%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-197098%22]}) (28.2.2021).

Sťažovatelia rozporovali súlad s právom na súkromie podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. EŠLP v súvislosti s rozhodnutím podrobne preskúmal legislatívu a judikatúru v Španielsku. Španielsky ústavný súd stanovil vo veci sledovania na pracovisku trojstupňový test (oprávnený záujem, nevyhnutnosť a proporionalita).

Sledovanie pracovníčok supermarketu skrytou kamerou po dobu desiatich dní pre podozrenie z krádeží neprekročilo priestor štátu na voľnú úvahu a nedošlo tak k porušeniu práva na rešpektovanie súkromného života podľa článku 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Pri posudzovaní otázky súkromia podľa ustálených kritérií EŠLP zistil, že v posudzovanom období malo španielske právo podrobné pravidlá na ochranu súkromia, ktoré uvedeným konaním neboli porušené. Počas konania pred španielskymi súdmi bol dôsledne vyhodnotený konflikt záujmov. Nedostatočná informovanosť sťažovateľov o samotnom sledovaní je relevantným faktorom, avšak záznam bol použitý iba k jednému účelu, a to k odhaleniu krádeží, ktoré nebolo možné dosiahnuť iným spôsobom. Použitie videozáznamu tak bolo v súlade s princípom proporionality.

Spracovali:²⁹

JUDr. Zuzana Adamová, PhD.
a JUDr. Richard Bednárík, PhD.

²⁹ V rámci projektu VEGA č. 1/0556/17 *Creative Commons ako nástroj pre sprístupňovanie a použitie kreatívneho obsahu, informácií a dát.*